gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

K3
T.a.v. 5.1.2e
Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)

Gemeentehuis Pres. Kennedylaan 104-108 | 6883 AX Velp | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
5.1.2e | www.rheden.nl

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
12 januari 2024	RHD-863139	2023.0073/MSp/YKi
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
5.1.2e		-

onderwerp
Beoordeling uitbreiding zandwinning Havikerwaard

Geachte 5.1.2e,

Per brief van 11 april 2023 heeft u, namens K3Delta, het verzoek gedaan om in principe medewerking te verlenen aan een planologische procedure voor de uitbreiding van de zandwinning in de Havikerwaard. U heeft op 4 september 2023 het verzoek aangevuld met een beleidsscan (opgesteld door Sweco).

Wij hebben uw verzoek getoetst aan het geldende beleid. Ook is er inmiddels meermalen overleg tussen provincie en gemeente en ook met u geweest. Er is advies gevraagd bij Bureau Stroming. Uw verzoek, de aanvulling, de toetsing, de gesprekken en het advies hebben samen geleid tot het navolgende principebesluit.

Bij gemeente en provincie heeft u ook een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ingediend. Een gezamenlijke reactie van beide overheden op deze NRD wordt u separaat per brief toegezonden door de provincie, die hiervoor als coördinerend bevoegd gezag optreedt.

Conclusie
Wij hebben op 9 januari 2024 besloten uw verzoek, voor medewerking aan het planologisch mogelijk maken van de uitbreiding van de zandwinning, af te wijzen. Het plan voldoet niet aan de Visie Havikerpoort en de Omgevingsvisie Buitengebied. Wij vinden daarnaast dat het initiatief te veel vooruitloopt op het lopende gebiedsproces HBFO. In het navolgende lichten wij deze conclusie verder toe.

Omgevingsvisie en Visie Havikerpoort
De zandwinning en de gewenste uitbreiding ligt in de Havikerwaard. Voor dit gebied vormt de in 2004 vastgestelde Visie Havikerpoort een basis voor de beoordeling van plannen en initiatieven. In deze visie was het uitgangspunt om de structuur van de bestaande oude geulen als basis te gebruiken voor eventuele nieuwe geulen en daarmee ook voor de winning van grondstoffen. Deze visie is voor ons leidend.

De belangrijkste verschillen tussen het voorgestelde plan en de Visie Havikerpoort zijn:
- In de varianten wordt een derde geul gerealiseerd, die niet in het verlengde ligt van de andere geulen.
- Het voorgenomen ontwerp volgt niet langer het tracé van de Lamme IJssel, maar ligt ernaast.
- Het hoofdidee van een geul met eilanden wordt verlaten door er een nieuwe geul naast te leggen en de geul uit het bestaande ontwerp, met name in het westelijk deel, anders in te richten.

- De maat en schaal van de ingrepen wijzigt sterk. Centraal in het plangebied is nu een grote plas voorzien. De drie alternatieven leiden tot een forse oppervlakte, vooral diep, water. Dit concurreert met maat en schaal van de IJssel en haar uiterwaarden. De IJssel is een rivier van bescheiden omvang (vergeleken met de Waal en de Bovenrijn), met uiterwaarden met een karakteristiek agrarisch cultuurlandschap, landgoedwaarden en kenmerkend reliëf. Het plan betekent een omvangrijke transformatie van het agrarisch cultuurlandschap. Zeker in het middendeel is er geen sprake van een uiterwaard gebaseerd op IJsselgeulen, maar ontstaat er een landschapsvreemde brede plas water.

In de Omgevingsvisie Buitengebied uit 2020 is het gebiedsdoel voor het deelgebied De Steeg-Dieren 'Landgoederen verbinden'. De historische en natuurlijke kwaliteiten van Veluwe tot IJssel zijn sturend.
In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de gemeente Rheden realisatie en actualisatie van de Visie Havikerpoort nastreeft: 'De bestaande opgaven zijn hierbij vertrekpunt: duurzame grondgebonden landbouw, verbeteren kwaliteit en waterhuishouding van beken en natuurgebieden, robuust ecologisch verbinden van Veluwe-IJssel, ruimte voor economische dragers op landgoederen, versterken recreatieve beleving, ruimte voor dynamische riviernatuur en een veilige rivierafvoer.'

Hieruit blijkt dat het winnen van grondstoffen niet een primair doel is. Wel dat grondstoffenwinning op basis van de bestaande visie mogelijk is, maar dan als onderdeel van het geheel aan opgaven.

De kwaliteiten van het gebied, als onderdeel van de IJsselvallei, staan beschreven in Deel II van de Omgevingsvisie Buitengebied. Relevante kwaliteiten zijn:
- 'Het ensemble van uiterwaarden met de IJssel, oude rivierarmen, (historische) dijken, hanken, bakenbomen en een gaaf micro reliëf van richels en geulen.
- Ensemble van spoorbanen, tiggelgaten en terreinen van steenovens (inclusief terpen) laten de historie zien van het steenfabrieksverleden.
- Systeem van landgoederen en buitenplaatsen.'

Relevante inspiratiedoelen zijn:
- 'Leesbaar houden van het vroegere dynamische IJsselsysteem (door benutten en behouden van patronen van geulen, hanken, stroomruggen, steilranden en behouden openheid) en meer onderlinge samenhang tussen de wateren.'

Het voorliggende plan voldoet niet aan de Visie Havikerpoort en voldoet niet aan het gemeentelijk beleid doordat het ontwerp niet aansluit bij het oorspronkelijke geulensysteem. Het is verder de vraag of een nieuwe grote plas bijdraagt aan de kwaliteiten van het gebied. Daarnaast willen wij bij de volgende fase voor herinrichting van de Havikerwaard het gebied als geheel beschouwen en niet alleen de gronden in eigendom van K3Delta.

HBFO
Momenteel wordt voor het HBFO-gebied (Havikerwaard, Beimerwaard, Fraterwaard, Olburgerwaard) gezamenlijk, met alle gebiedspartners, een MIRT pre-verkenning uitgevoerd. Hierin worden alle belangrijke opgaven in beeld gebracht, om deze uiteindelijk in een gebiedsproces in samenhang op te pakken. Alle belangen, waaronder ook grondstoffenwinning, worden hierin meegenomen.

Wij zijn er, op basis van wat er tot nu toe uit dit project is opgehaald, niet van overtuigd dat de door u voorgestelde uitbreiding van de zandwinning voldoende in lijn is met de ontwikkeling van een klimaatbestendig (natuur)riviersysteem uitgaande van IRM en PAGW.
Wij zijn van mening dat de grondstoffenwinning in het geheel van belangen, binnen het lopende proces, gezamenlijk moet worden afgewogen. Grondstoffenwinning weegt daarbij niet zwaarder dan andere belangen. Wij willen de opgaven in het gebiedsproces integraal benaderen.

Op dit moment kunnen wij de gevolgen van uw plan voor de andere belangen en ambities in het gebied nog niet overzien en beoordelen. Niet uitgesloten is dat uw initiatief voor de uitbreiding van de zandwinning risico's voor de opgaven in het gebied met zich meebrengt. Bij

ons standpunt voelen wij in ieder geval steun van de provincie, zoals ook te lezen valt in onze gezamenlijke reactie op de NRD.

Vervolg
We vertrouwen erop dat K3Delta een goede bijdrage aan het gebied kan leveren. Wij willen graag verder met u onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor grondstoffenwinning, in samenhang met andere doelstellingen en belangen. De uitbreiding van de zandwinning zien wij niet als op zichzelf staande opgave en daarom willen wij bij het vervolg graag nauwe afstemming blijven houden met het lopende gebiedsproces HBFO.

Tot slot
Heeft u vragen over deze brief dan vragen wij u contact op te nemen met 5.1.2e, adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling. Hij is bereikbaar via het telefoonnummer 5.1.2e en per e-mail: 5.1.2e@rheden.nl.

5.1.2e

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3